

ગાંધીનગર સમાચાર

તા. ૪-૯-૨૦૧૩, બુધવાર
તંત્રી સ્થાનેથી.....

લોકાયુક્ત મુદ્દે ઉદર ભિલાડીની રમત ક્યાં સુધી?

પ્રખર ધારાશાસ્ત્રી અને ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત વ્યાયમૂર્તિ રમેશ એ. મહેતાની ગુજરાત રાજ્યના લોકાયુક્ત તરીકે કરાયેલ નિમણૂક સામે રાજ્ય સરકારને ઘણા વાંધા હતા અને તેથી એણે રાજ્યપાલ દ્વારા કરાયેલ નિમણૂક સામે લાંબો કાનૂની યંગ છેડી દીધો હતો. જસ્ટિસ મહેતાની નિમણૂકમાં ગુજરાત હાઈકોર્ટના તત્કાલીન મુખ્ય વ્યાયમૂર્તિના અભિપ્રાયને વિશેષ વજૂદ આપવામાં આવ્યું હતું. વિપક્ષના નેતા, હાઈકોર્ટના મુખ્ય વ્યાયમૂર્તિ અને મુખ્યમંત્રી એ ત્રણના પરામર્શથી રાજ્યના લોકાયુક્તની નિમણૂક થવી ખેદની હતી, પરંતુ મુખ્યમંત્રીએ જસ્ટિસ આર.એ. મહેતા પરવે અંગત આગમો હોઈ એમણે સંમતિ દર્શાવવામાં વિલંબ કરતાં આખરે હાઈકોર્ટની સલાહ મુજબ રાજ્યપાલશ્રીએ એમનો વિશેષાધિકાર વાપરી જસ્ટિસ મહેતાના નામની બહેરાત કરી હતી. ગુજરાત સરકારને રાજ્યપાલશ્રીનું આ પગલું રાજ્યના મુખ્યમંત્રીની ઈચ્છા વિરુદ્ધનું તથા અપમાનજનક લાગતાં એણે અનેક પ્રકારના કાનૂની ઉપાયો કરી બેચા છતાં આખરે છેક રિવ્યૂ પિટીશનમાં પણ સુપ્રીમ કોર્ટે રાજ્યપાલ દ્વારા ગુજરાતના લોકાયુક્તની નિમણૂકને કાયદેસરની ગણાવતાં રાજ્ય સરકારના હાથ હેઠા પડ્યા હતા. જસ્ટિસ આર.એ. મહેતાને વિધિસર બંધારણના બહાર પાડી લોકાયુક્ત તરીકે સોંપવા લેવા માટેનું ઉમતકાભર્યું નિમંત્રણ ન મળવાથી એમણે આખરે પોતે આ પદ સ્વીકારવા નહીં ઈચ્છતા હોવાનું જણાવી વિવાદમાંથી ખસી જવાનું પસંદ કર્યું હતું. જસ્ટિસ મહેતાની જગ્યાએ કોઈ પદવાસ્તુ મહાનુભાવ હોત તો એમણે ' લાઈન કિલચર 'નો સિગ્નલ મળતાંવેંટ ઉતારવાને દોડી વળી પડ્યા અને ગોપનીયતાના સોંપાઈ લઈ લીધા હોત અને છેલ્લાં સાડાસાઠ વરસથી ખાલી પડેલી લોકાયુક્તની ખુરશી સંભાળી લીધી હોત. સ્વામીની વ્યાયમૂર્તિએ પદ સ્વીકારવાની અનિચ્છા દર્શાવી રાજ્ય સરકારની દાનત સામે પુષ્ટપ્રકોપ દાલવ્યો હતો. એક ચૂંટાયેલી સરકારની ઈચ્છા વિરુદ્ધ રાજ્યના લોકાયુક્ત બનવામાં એમને ઔચિત્ય નહોતું વરતાયું; એમણે રાજ્ય સરકારે પોતાની નિયુક્તિ સામે કરેલો રૂબિયાનું આંદાજ કરી છેલ્લી કલાની શૂંચાસ્પદ લડત લડી લીધી હોવાની રજૂઆત પણ કરી હતી. એટલું જ નહીં પણ રાજ્ય સરકારે બહુમતીના બોર પર નવો અને સુધારેલો લોકાયુક્ત ખરડો પણ પસાર કરીને પોતાનો સ્પષ્ટ નકારાત્મક અભિગમ દર્શાવી દીધો હતો. દેખીતું છે કે આ પ્રકારના વલણથી જસ્ટિસ મહેતા જેવા બિનરાજકીય મહાનુભાવની લાગણીને ભારે ઠેસ પહોંચી હતી. માર્ચ ૨૦૧૩ના બજેટ મુદ્દામાં રાજ્ય સરકારે લોકાયુક્ત અધિનિયમ વિધેયક વિધાનસભામાં પસાર કરી રાજ્યપાલશ્રીની મંજૂરી માટે મોકલાવી આપ્યું હતું. આ વિધેયકમાં રાજ્ય સરકારનો જ હાથ ઉપર રહે, મુખ્યમંત્રીની ઈચ્છા મુજબનો અને કલાહગરો લોકાયુક્ત જ નિમાય એ પ્રકારની બેગવાઈઓ સામેલ કરતાં રાજ્યપાલશ્રીએ એને અનેક સુધારા સૂચવી પરત કર્યું છે. વિધેયકમાં લોકાયુક્તની નિમણૂકમાં મુખ્યમંત્રીનો જ હાથ અદ્યાર રહે એવી બેગવાઈ દેખીતી રીતે લોકાયુક્ત પાછળની ભાવના હાઈ અને ઉદ્દેશનો છે ઉડાડી દે છે. તેથી રાજ્યપાલશ્રીએ જૂના કાયદા મુજબની બેગવાઈઓ ચલાવતું રાખવાનું સૂચન પણ કરેલ છે. નવા વિધેયકમાં મુખ્યમંત્રી અને મંત્રીઓ તેમજ ઉચ્ચ અધિકારીઓ માટે હળવા બનાવાયેલા નિયમો સુધારવાનું પણ સૂચન કર્યું છે. રાજ્યપાલ ડો. શ્રીમતી કમલાનો કાર્યકાળ પૂરો થવામાં છે ત્યારે એમણે પોતાના મૂળ વલણ પર દૃઢ રહેવાનું નક્કી કર્યું લાગે છે. દેખીતું છે કે રાજ્ય સરકાર એમનાં સૂચનોનો અનાદર કરી ફરી એકવાર એ જ નવું વિધેયક ૩૦ સપ્ટેમ્બરથી શરૂ થનાર ટૂંકા ચોમાસુ સમયમાં બહુમતીના બળ પર પસાર કરી દેશે. આખરે તો લોકશાહીમાં ચૂંટાયેલી સરકારને પોતાની અનુકૂળતા મુજબ જ વર્તવા દેવાયેલી હોય છે. અલબત્ત, મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીનું લોકાયુક્ત અંગેનું વલણ એમની પ્રતિષ્ઠાને ઝાંખા લગાડનારું રહ્યું છે, તેથી બે કોઈ વચલો માર્ગ કાઢી લોકાયુક્તપદની ગરિમા જળવાય એવું વલણ અપનાવશે તો તે આવકારણ્યક લેખાશે. લોકાયુક્તને પાંચરોનો પોપટ બનાવી દેવા કરતાં તો લોકાયુક્ત વગર ચલાવી લેવું જ વધારે સારું ગણાય. આશા રાખીએ કે આ ઉદરભિલાડીની રમત હવે અટકે, અને ગુજરાતને એના બહુમતીક્ષિત તરત્ય લોકાયુક્ત સાંપડે.

શ્રીમતી આર.એન. પટેલ શાળામાં જાદુના ખેલનું આયોજન કરાયું

ગાંધીનગર, તા. ૩ ગાંધીનગર શહેરમાં આવેલ શ્રીમતી આર.એન. પટેલ પ્રાયમરી શાળામાં આજરોજ જાદુના ખેલનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જાદુની અવનવી તરિકોબો જોઈ બાળકો મંત્રમુગ્ધ બની ગયા હતા. શ્રીમતી આર.એન. પટેલ શાળામાં આજરોજ રાજગુરુ જાદુગર દ્વારા જાદુના વિવિધ ખેલ બતાવવામાં આવ્યા હતા. જેમાં અસલી બ્લેડ અને દોરો ખાઈને મોં માંથી બ્લેડનો હાર બહાર કાઢી બતાવ્યો હતો અને ૫૦૦ રૂ.ની નોટને પાસંલમાં રાખેલા પર્ષયામાંથી ઈંડુ તેમજ અખરોટ બનાવી હતી. અને તેમાંથી ફરી ૫૦૦ રૂ.ની નોટ બનાવી હતી. જાદુગરે બાળકોને જાદુ એટલે ઝડપ છે. માત્ર હાથ ચલાવી કરામત છે.

ચોધરી મહિલા કોલેજ ખાતે શિવ-પાર્વતી ઉત્સવ ઉજવાયો

ગાંધીનગર, તા. ૩ ગાંધીનગર શહેર સેક્ટર-૭ ખાતે આવેલ શ્રી પી.કે. ચોધરી મહિલા આર્ટ્સ કોલેજમાં શિવ પાર્વતી ઉત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં કોલેજની બહેનોએ ઉત્સાહભરે ભાગ લીધો હતો. પી.કે. ચોધરી મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ ખાતે શ્રાવણ મહિનાના છેલ્લા સોમવારે તા. ૨ સપ્ટેમ્બરના રોજ શિવ-પાર્વતી ઉત્સવ ઉજવવામાં આવ્યો હતો. જેમાં શિવજી અને પાર્વતીના પાત્રોને જીવંત કરવામાં આવ્યા હતા. આ પ્રસંગે શિવ મહિમ સ્તોત્રનું પારાયણ કરવામાં આવ્યું હતું. કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા કોલેજના આચાર્ય ઉમિલાબેને વિદ્યાર્થીનીઓને પ્રોત્સાહન પુરું પાડ્યું હતું. તેમજ સંસ્કૃત વિભાગના પ્રો. ડૉ. રાકેશ પટેલ અને પ્રો. ડૉ. મીનાબેન વ્યાસે માર્ગદર્શન પુરું પાડ્યું હતું. કાર્યક્રમમાં મોટી સંખ્યામાં કોલેજની બહેનો હાજર રહી હતી.

આજથી મને કાંઈ પુછશો નહીં હું તમારો ગુરુ નહીં તમે મારા ચેલા નહીં...

જેસીઆઈ ગાંધીનગર દ્વારા બેસ્ટ સીંગર ઓફ ધ સિટીનું આયોજન

ગાંધીનગર, તા. ૩ જેસીઆઈ ગાંધીનગર દ્વારા બેસ્ટ સીંગર ઓફ ધ સિટીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. ગાંધીનગરના કલાકારોને પ્લેટફોર્મ પુરું પાડવા આ કાર્યક્રમમાં વિવિધ વય જૂથ પ્રમાણે સ્પર્ધા યોજાશે. પ્રથમ ઓર્ડિનેશન ૧૫ સપ્ટેમ્બરે યોજાશે. સ્પર્ધા માટેના ફોર્મ ગાંધીનગર સમાચાર-સે. ૮, સ્ટાર એજ્યુકેશન સેન્ટર, સ્વામિનારાયણ મંદિર પાછળ, સે-૨૩, કવરવ સ્ટેશન, ઘ-૬ સર્કલ, સે-૨૨, રંગોલી પ્લે ગ્રુપ, પ્લોટ નં. ૬૭૫, સે-૬-બી, રંગોલી, પ્લોટ નં. ૭૨૨, સે-૨ રંગોલી, પ્લોટ નં.-૧, નવકર્મ બંગ્લો, સ્વામિ સેન્ટર ફોર્સ્ટ-ની પાછળ, કુડાસણ, રંગોલી બંગલો નં.-૩, સંકલ્પ રોયલ, વાવોલ ખાતે ઉપલબ્ધ છે. સંસ્થાના પ્રમુખ કેતન નિર્મલે ગાંધીનગરના કલાકારોને આ સ્પર્ધામાં ભાગ લેવા નિમંત્રણ પાઠવ્યું છે. વધુ વિગતો જાણવા માટે મોબાઈલ નં. ૯૮૨૪૫૬, સે-૬-બી, રંગોલી, પ્લોટ નં. ૭૨૨, સે-૨ રંગોલી, પ્લોટ નં.-૧, નવકર્મ બંગ્લો, સ્વામિ સેન્ટર ફોર્સ્ટ-ની પાછળ, કુડાસણ, રંગોલી બંગલો નં.-૩, સંકલ્પ રોયલ, વાવોલ ખાતે ઉપલબ્ધ છે.

ચૈતન્ય સ્કુલ ગાંધીનગર ખાતે હાઈટેક લાયબ્રેરીનો પ્રારંભ

ચૈતન્ય સ્કુલ ગાંધીનગર ખાતે શ્રીમતી પદમા મોટવાની લાયબ્રેરીનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. લાયબ્રેરી મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમનો ઉલ્લેખ કરાયેલી ટેકનોલોજીનો સમનવય કરવામાં આવ્યો છે. ગાંધીનગરમાં આ લાયબ્રેરી અજોડ સ્થાન ધરાવે છે. ગેટ-ડિઝાઇન સિસ્ટમ, ચેક-આઉટ, આર.એફ.આઈ.ડી. ચિહ્ન અને ઈન્ટરનેટની વ્યવસ્થાવાળા કમ્પ્યુટરોની સગવડ છે. ટીઓટીઆ મોટવાની કુટુંબે શાળાને દાનમાં આપેલ છે. વિદ્યા નિકેતન ટ્રસ્ટના ટ્રસ્ટીઓ ચૈતન્ય સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષકો સરકારી અધિકારીઓ પ્ખ્યાતનામ વ્યક્તિઓએ હાજરી આપી ભણતર સાથે સારા પુસ્તકોની જરૂરિયાતને બિરદાવી હતી. શાળા શુભેચ્છાઓ પુસ્તકોનું દાન કર્યું હતું.

ૐ
ચાલ આદમ-ઈવને અહીં પાછા બોલાવી જોઈએ, ને છૂટાછેડાના સઘળા કેસ અને સોંપી જોઈએ.
ખાતું 'ન ખાતું' કરીએ, જનપથને શું પુછીએ? ચાલ હવે આપણે જ વિભાગો વહેંચી જોઈએ.
અર્જુને પૂંચ, ભીમને લડાખ સાંપી જોઈએ, કારોલીમાં કૃષ્ણનું સુરુશન મુકી જોઈએ.
ઘટોત્કચને પડોશમાં, અભિમન્યુને પૂર્વમાં, પ્રતાપ અને શિવાજીને નક્સલવાદ સાંપી જોઈએ.
રૂપિયો ઘસાઈને મફત કરી વહેંચાય નહીં, ચાલ ક્રીટીલ્યને એક બજેટ સાંપી જોઈએ.
ચાણક્યને આયોજન અને ભરતજીને ગુહ, લક્ષ્મણને વિદેશ પણ સ્વતંત્ર સાંપી જોઈએ.
યુધિષ્ઠિર એકાદ વાર 'નરોવા-કુંજરોવા' ચાલ એને વિરોધપક્ષના તેજા બનાવી જોઈએ.
વિક્રમ, ભોજને જહાંગીરની બેન્ચ સુપ્રીમ મહીં, ને જનકને ચાલ લોકાયુક્ત બનાવી જોઈએ.
ધન્વંતરીની મદદમાં ચરકને સુશ્રુત પણ

પ્રેરણા વિદ્યાલય ખાતે ગાંધી જીવન દર્શન પર વ્યાખ્યાન યોજાયું

ગાંધીનગર, તા. ૩ ભારતના રાષ્ટ્રપિતા એવા મહાત્મા ગાંધીના જીવન દર્શનનું પ્રેરણા વિદ્યાલય ખાતે ગાંધી જીવન દર્શન પર વ્યાખ્યાન યોજાયું હતું. શાળાના આચાર્ય સ્વામિનારાયણ આશયથી ગાંધીનગર સેક્ટર-૫-એમાં આવેલ પ્રેરણા વિદ્યાલય ખાતે 'ગાંધી જીવન દર્શન અને ગાંધી વિચાર' પર વ્યાખ્યાન માળાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પ્રરણા વિદ્યાલયમાં ગાંધી મિત્ર વર્ગના નામની સંસ્થાના સહયોગથી ગાંધીજીના વિચારોને પોતાના જીવનમાં ઉતારનાર એવા શિક્ષણ વિદ અને સાહિત્યકાર ભાનુપ્રસાદ પુરાણી તથા ઉચ્ચ જીવનના પ્રણેતા અને ભૂતપૂર્વ ધારાસભ્ય મહેન્દ્રભાઈ ત્રિવેદી દ્વારા ગાંધી જીવન દર્શન અને ગાંધી વિચાર પર એક વ્યાખ્યાનનું આયોજન શાળા પર કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં આવેલ મહેમાનો દ્વારા ગાંધીજીના જીવન વિશેની ઘણી સમજ અને માહિતી વિદ્યાર્થીઓને આપી હતી તેમજ વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પ્રશ્નોત્તરી પણ કરવામાં આવી હતી. સમગ્ર કાર્યક્રમના અંતે બાળકોને ગાંધી મિત્ર વર્ગ તરફથી ગાંધીજીની આત્મકથા આદિત્યસિંહ ગોહિલે જણાવેલ છે.

શિક્ષણ ક્ષેત્રના પડતર પ્રશ્નો અંગે યુવક કોંગ્રેસ આંદોલન કરશે

પ સાટેબરે શિક્ષકદિન નિમિત્તે ગુજરાતમાં શિક્ષણના પ્રશ્નો વ્યાપક ભટાચાર બાબતે યુવક કોંગ્રેસ એન.એસ. યુ.આઈ. દ્વારા આંદોલનાત્મક કાર્યક્રમ આપવામાં આવશે. ગુજરાતમાં શિક્ષણનું વ્યાપારીકરણ વધતું જાય છે. પરિણામે લાખો વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષણથી વંચિત રહે છે. શિક્ષણમાં રોનેશન લઈ ભટાચાર ફેલાવી રહી છે. સેક્ટ ફાઈનાન્સ શાળામાં ફીનું કોઈ ધારાધોરણ નથી. શિક્ષણના ગંભીર પ્રશ્નો વિશે સરકારને ચિંતા નથી. પ્રશ્નોત્તરી પણ કરવામાં આવી હતી. એન.એ.સ. યુ. આઈ.ના પ્રમુખ મિત્ર વર્ગ તરફથી ગાંધીજીની આત્મકથા આદિત્યસિંહ ગોહિલે જણાવેલ છે.

બાળકોને લંચબોક્સમાં શું આપશો...!!

પર્યુપણ દરમિયાન જૈન બાળકોને નાસ્તામાં, લંચબોક્સમાં લઈ જવાની વાનગીઓ આજે અવનવા પરોઠાની રીતો છે જે બાળકો માથો ત્યારે તેમને પૂરતું પોષણ મળશે, ઉપરાંત આ પરોઠા ડિનરમાં પણ બનાવી શકાય છે.

(૧) કેળાની પરોઠા (રીત-૧)

સામગ્રી : ક્રાયા કેળાં - ત્રણ નંગ, ઘઉંનો લોટ - બે કપ, મીઠું, લાલ મરચું, હળદર, જીરું પાવડર, તેલ, લીંબુ.
રીત : કેળાંનાં બે પીસ કરી તેને કુકરમાં બાફી લો. ઠંડા પડે એટલે છીણીને તેનો છુંદો કરો તેમાં લીંબુ, મીઠું, જીરું પાવડર, હળદર, લાલ મરચું, જરૂર મુજબ નાખી મસાળોને માવો તૈયાર કરો. ઘઉંના લોટમાં જોટલું બુઓ લઈ તેની નાની પુરી જેટલું વણી તેમાં કેળાંનાં માવાનું સ્ટીફી ભરી પરોઠો વણવો. તેને તવી પર બંને બાજુ તેલ મુકી શેકી લેવું. આ પરોઠા સાથે દહીં-બુંદીનું સાયનું આપવું. દહીંમાં મીઠું, લાલ મરચું અને જીરું પાવડર નાખી બુંદી નાખી હલાવી લેવું.

(૨) કેળાની પરોઠા (રીત-૨)

સામગ્રી : બે નંડ ક્રાયા કેળાં ઘઉંનો લોટ એક કપ, અડધો કપ, સોસાબીનનો લોટ, મીઠું, મરચું, એક ચમચી, ખાંડ દળેલી, હળદર, અડધો કપ કહી, તેલ, અજમો, જીરું પાવડર, લીંબુ.
રીત : કેળાંને પીલરથી છોલી છીણીથી છીણવું. તેમાં તરત લીંબુ નીચોવવું જેથી ક્રાયા ન પડે. તેમાં ઘઉંનો લોટ, સોયાબીનનો લોટ, હળદર અડધી ચમચી, મરચું એક ચમચી, ધાણાજીરું પાવડર એક ચમચી, તલ જરૂર મુજબ, મીઠું, એક ચમચી દળેલી ખાંડ નાખી દહીંથી લોટ બાંધવો. લોટ બાંધતી વખતે બે ચમચી તેલ મોણ તરીકે નાખી લોટ બાંધી તેના પરોઠા વણી તેલથી શેકવા.
આ પરોઠા સાથે છુંદો અથવા ગળ્યું અથાણું લંબબોક્સમાં આપવું.

(૩) બનીર છોલે પરોઠા

સામગ્રી : એક કપ બાફેલા ચણા, પનીર ૧૦૦ ગ્રામ, ઘઉંનો લોટ બે કપ, મીઠું, મરચું, હળદર, એક ચમચી ખાંડ, પીનટ બટર બે ચમચા, જીરું પાવડર, અજમો, તેલ.
રીત : એક કપ બાફેલા છોલેને કશ કરવા, તેમાં પનીર છીણીને નાખવું તેમાં મીઠું, મરચું, હળદર, ખાંડ, જીરું પાવડર અને અજમો નાખી મિશ્રણનો માવો તૈયાર કરવો. ઘઉંના લોટમાં મીઠું અને તેલનું મોણ નાખી લોટ બાંધવો તેને વણવા.

આખો પરોઠો વણાઈ જાય ત્યારે તેની ઉપર પીનટ બટર સ્પ્રેડ કરવું. તેને ગોળ ગોળ વાળી રોલ કરી કુલચાને જેમ લુઓ બનાવી ફરીથી પરોઠું વણવું. તવી પર તેલ મુકી સહેજ રોકવું. બીજા બાજુ બટાખર કડક સેકવું ફરીથી તેને ઉલટાવી સહેજ શેકવું છે તે સારડ નીચે રાખી ઉપરની પરોઠા પરની સારડમાં ફરી પીનટ બટર લગાવી પનીર છોલેનો માવો અડધી સારડમાં પાથરવો અને એ પરોઠાને અડધી સારડમાં ફોલ કરવો. નીચે ઉતારી તેના બે પીસ કરી લંબબોક્સમાં ભરવા પીનટ બટરની બોટલ તૈયાર મળે છે પણ ઘરે તે બનાવવું હોય તો શેકેલ સીંગા ફોટાર કાઢી તેને ગ્રાઈન્ડરમાં મીઠું અને ઓલિવ ઓઈલ નાખી ગ્રાઈડ કરો એટલે પીનટ બટર તૈયાર.

(૪) લેવ ભુજુખા પરોઠા

સામગ્રી : બે કપ ઘઉંનો લોટ, બે વાટકી ઝીણી સેવ, મીઠું, મરચું, હળદર, ધાણાજીરું, મરી પાવડર, લીંબુ, ગરમ મસાલો, સીંગનો ભુકો, લીલા ટોપરાનું રીંછા, તેલ, તલ, જીરું પાવડર.
રીત : ઘઉંના લોટમાં મીઠું અને તેલ તથા મરચું, હળદર અને જીરું પાવડર નાખી લોટ બાંધવો. સેવને બેસન કે ચણાના લોટમાંથી ઘરે જ બનાવવી અથવા તૈયાર લાવી તેને એક બાઉલમાં રાખી વાટકીથી દખાવી ભુકો કરવો આ અધકચરો ભુકો થશે, તેમાં મીઠું, મરચું, હળદર, ધાણાજીરું, મરી પાવડર, લીંબુ, તલ, સીંગનો ભુકો, ગરમ મસાલો અને નાળિયેરનું છીણ નાખી મસાલો તૈયાર કરવો. આ મિશ્રણ તૈયાર કરી લીંબુ નીચોવો એટલે સારી રીતે મિક્સ થઈ જશે.

લોટની નાની પુરી વણી તેમાં આ મસાલો ભરી, પુરી પેક કરી તેનું પરોઠું વણી તેલથી બંને બાજુ શેકી લેવું. આ પરોઠા પ્યેન મોળા દહીં સાથે લંબબોક્સમાં આપવા.

મમ્મીને વેકેશન ક્યારે હોય ? એની હક્ક રજા કે મેડીકલ લીવ કોણ મંજૂર કરે ?

વરસતા વરસાદમાં આવતું પેપર પલળી ન જાય કે સવારે વહેલા દૂધ લેવાનું રહી ન જાય ત્યાંથી માંડી રાત્રે સૌની પધારી કરી તેમને સુવાડ્યા પહેલા જેને ઉંઘ ન આવે તેનું નામ મમ્મી. સવારે વહેલા પાણીનો નળ ચાલુ થાય એટલે આખા દિવસનો સ્ટોક કરી લેવાની પાછી ચિંતા. આખો પરીવાર સુતો છે કારણ કે આખી રાતનો ઉંખગરો હતો પણ મમ્મીને બગારણની કોઈ ચિંતા નથી. ઘેરાતી આંખે વહેલી ઊઠી કચરા-વાસીડ પતાવી સૌને વારાફરતી જગાડી તેમને માટે ગરમ પાણી મૂકવાની જવાબદારી પાછી મમ્મીની જ... બાળકોને વહેલા સ્કૂલે જવાનું હોય તો તેમને તૈયાર કરવા, તેમના માટે લંચબોક્સ તૈયાર કરવું. મોટેરાઓ માટે ચા-કોફી કે ગરમ નાસ્તાની વ્યવસ્થા કરવી આ બધું જ કામ મમ્મીએ કરવાનું. સવારની ક્રિયાઓ પતાવી સૌ પોતપોતાના કામે જાય એટલે તેમના મેલા કપડા ધોવાની જવાબદારી પણ મમ્મી સિવાય કોણ નીભાવે ?

ચંત્રવત કામ કરતી મમ્મીને વેકેશન ક્યારે ? તેની અઠવાડિક રજા હોય ખરી ? તેને અનલીવ કેટલી મળે ? જરાક શરીર થાકે એટલે મેડિકલ રજા પર ઉતરી શરીરને આરામ આપનારા તાપલે ક્યારેક મમ્મીને કોઈ છે કે મમ્મી, આજથી આવી રજા મંજૂર... લે આ ષેડા..., આજથી એલટીસી પર ઉતરી જા... તાઈ શરીર દુ:ખે છે ? મેડિકલ લીવ લઈ લે... બસ મમ્મીને

સમાજ ચિંતન - પોપટલાલ પ્રજાપતિ

તો આવા કોઈ હક્ક હોતા જ નથી. નોકરી કરીને આવતી પુત્રવધુઓ ક્યારેક ગૌરવથી કહે હું તો ઘરે આવું એટલે મમ્મીએ ઘરકામ અને રસોઈ બધું તૈયાર જ રાખ્યું હોય, આજે તો રવિવાર એટલે આરામથી મોડા ઉઠીશું. મમ્મી બધું કરી નાખશે... મમ્મીને ક્યારેક રવિવાર હોય જ નહિ ? અને છતાં એ માતૃત્વની હક્ક રજા મેળવવા ક્યારેય હડતાળનો આશરો લેવું નથી. એણે ક્યાંક બી.એસ.એસ. આર.ના નિયમો બતાવ્યા નથી. એ નીભાવી લે છે, ચલાવી લે છે, સહન કરી લે છે. માટે જ માતૃત્વની ગમે ત્યારે ગમે ત્યાં કસોટી કરો તે ડીસ્ટીક્શન જ મેળવવાની...

રોજ ચંત્રવત કામ કરતી મમ્મીને રવિવારે મોડા ઉઠવાની ઈચ્છા ન થાય ? એને પણ સોજા પર બેસી હાથમાં રીમોટ લઈ ધાર્મિક ચેનલો જોવાની ઈચ્છા ન થાય ? રવિવારે મોટી હોટેલોમાં જઈ પકવાન જમવાના ચટકા તેને જ થાય ? કોઈ એને પોતે તો ખરા કે મમ્મી, તારી રજાઓ લેવા જ રહી છે ભોગવી નાખ... કે રજાની રોકડી તો કરી નાખ ? અરે, કોઈ વાર મુછાળા પલંગમાં આળોટલા હોય ત્યારે મમ્મી તેનું માથું દબાવી આપે પણ મમ્મીને માથું દુ:ખવું હોય ત્યારે 'મેટારીન' લીકાને આપવાનો પણ કોઈને ટાઇમ હોય ? પણ ના... એને કશાચની જરૂર નથી તે બિમાર અવસ્થામાં જ

એમ કરતાં બપોરનો સમય થાય એટલે સૌના માટે, સૌને અનુકૂળ આવે તેવી રસોઈ કરવાની જવાબદારી ચ પાછી મમ્મીની જ... એમાંય રસોઈ બનાવ્યા પછી કોઈ મહેમાન અચાનક આવી ચઢે તો તેમનો પ્રબંધ પણ તેને જ વિચારવાનો... આમેય મહેમાનોને આગોતરા જાણ કરીને આવવાનો વિવેક ઈન્ડિયામાં છે જ ક્યારા ? બપોરના જમણ પછી સૌનો એઠવાડ સાફ કરવાનું કામ પણ મમ્મીનું જ. જરાય કુરસદ જ નહિ એમાંય પતિદેવને ઓફિસ જવાના ટાઇમ રસોઈ તૈયાર ન હોય તો 'સવારની ઊઠીને શું કરે છે કંઈ બખર જ પડતી નથી' ના ધમકી ભયાં સુર તો સાંભળવા ના જ... શું મમ્મી એ મશીન છે ? શું મમ્મી સ્વયંચંચાલિત ચંત્ર છે ? સરકારી કર્મચારીઓને તો વર્ષમાં ટગલાબંધ રજાઓ આપવા મળે છે. ગાખતી લીવ તો જુદી જુદી, એલટીસીના લાભો પણ ખરા જ... તો દરરોજ